

Boahkuheapmi bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá (MMR-boahkuheapmi)

Mánnái fállujuvvo MMR-boahkuheapmi bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá go lea 15 mánu ja 6. luohkás (sullii 11 jagi).

Boahkuheapmi bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá gohčoduvo MMR-boahkuheapmin. Oanádus lea vuolgán dávddaid eangalas namain: Measles (bárkodávda), Mumps (daskovihki) ja Rubella (ruksesboahkut). Lea kombinašuvdnaboahkuheapmi mas leat ealli, goariduvvon bárkodávda-, daskovihki- ja ruksesboahkuvirusat.

Maŋŋá vuosttaš MMR dosa, mii dábálepmost addo go mánná lea sullii 15 mánu, lea badjel 90 proseantta sis geain leat boahkuvvon suodjaleapmi máŋga jagi, jáhkkimis olles eallinagi. Ođđa dosa addo go mánná lea sullii 11 jagi sihkkarastin dihte suodjaleami dan maŋimus 10 prosentii ja sihkkarastin dihte guhkesáiggesuodjaleami. Ii vahágahte boahkuhit olbmo geas jo lea leamaš okta dahje máŋga dain dávddain.

Danin go MMR-boahkuheapmi lea ealli goariduvvon boahkuheapmi, lea dehálaš ahte máná ovddasteaddjit mitalit dearvvašvuodabuohccidivššárii ovdal boahkuheami jus mánás lea dávda mas dávddaid vuostálastinnákca hedjona dahje jus geavaha dálkasiid.

Veahá daid dávddaid birra man vuostá boahkuheapmi suodjala

Bárkodávda

Bárkodávda lea dat duodalamos mánáiddávda mii gávdno min guovlluin. Dávda njoammu sakka. Daid gaskkas geat bajásšadde ovdal boahkuheapmi lei olámuttos ledje eanetgo 99 proseantta geat oččohalle bárkodávdii. Go buohccá dávddain de leat vuos nurvodávdamearkkat ja alla feber, dasto ihtaluvvá. Bárkodávddain šaddet dávjá váttisvuodát nu mo geahpesvuolši, bronkihtta ja bealjevuolši. Duodalaš váikkuhusat nu mo vuoiŋašvuolši (encefalitt), bistevas vuoiŋašvihki ja jápmin dáhpáhuvvá maiddá sin gaskkas geat eai leat boahkuvvon min osiin máilmmis. Olles máilmmis jápmet sullii 120 000 olbmo bárkodávdii jahkásaččat, eatnašat sis leat mánát. Maiddá min guovlluin máilmmis jápmet olbmot bárkodávdii jus eai leat boahkuvvon.

Daskovihki

Daskovihki lea virusinfekšuvdna mainna šaddá feber ja nierračolgarávssát bohtanit. Dábáleamos váddu lea daskovihkevuoiŋašcuozzavuolši (meningitt), mii dábálepmost nohká bistevas vigiid haga. Duodaleabbo váddu lea ahte sáhtta šaddat bealjeheapmin agibeavái. Jus gánddat oččohallet daskovihká maŋŋá rávásmanagi, sáhtta virus fallehit vuolleáimmuid ja dagahit ahte šattolašvuolta hedjona, muhto jáhkkimis ii sterilitehta.

Ruksesboahkut

Ruksesboahkut lea láivves dávda maiddá sihke mánát ja rávisolbmot oččohallet, ja mas šaddá feber ja mainna ihtaluvvá. Jus áhpehis nisu oččohallá ruksesboahkuide sáhtta dávda vahágahttit ogi duodalaččat. Riska ahte šaddet liittut lea badjel 80 % jus buohccá dávddain vuosttaš áiggi áhpehisdilis.

Dábáleamos vuohki mo áhpehis nissonat njoammuduvvojit leago sis lea oktavuohhta mánáiguin geain lea dávda. Muhtumin go dávda lea lávdan leat dievddut geat eai lean boahkuhuvvon leamaš njoammugáldun. Danne lea dehálaš ahte buot mánát boahkuhuvvojit.

Liigeváikkusat

Dáhpáhuvvá ahte boahkobáiki bávččaga, ruvssoda ja bohtana muhttin áiggi. Ovtta gitta guovtti vahkkui maŋŋá boahkuheami ožžot muhttin mánát geahppa dávdamearkkaid daid dávddain maidda leat boahkuhuvvon, muhto dát dáhpáhuvvá hárvvit go 1 juohke 20 olbmos. Dábáleamos dávdamearkkat leat feber ja ihtalupmi, ja leat dábálepmosat vuosttaš dosa maŋŋá. Infekšuvdna mii bohtá boahkuhanvirisus ii njoamo. Váttut mat bohtet dávddain, háreve dahje eai goassige boade boahkuheami maŋŋá.

1997:s ovdanbuktojuvvui hypotesa ahte MMR-boahkuheapmi sáhtii leat sивvan autisimii. Maŋit áiggis leat dahkkon máŋga stuorra iskosa mat buot celket čielgasit ahte MMR-boahkuheapmi ii leat sивvan autisimii dahje mangelágan eará vuoiŋŋašvihká.

Boahkuheapmi mii geavahuvvo lea Priorix dahje MMRvaxPro. Dieđut dan birra leat gávdnamis [dálkkasohcan](#) bokte (oza Priorix dahje MMRvaxPro ohcanruvttus) Stáhta Dálkkasdoaimmahaga neahttasiiddus (Girjedárogillii).

Áššáigullelaš artihkkalat dahje diehtujuohkinmateriálat

- [Manne lea dehálaš boahkuhit?](#)
- [Ovdal ja maŋŋá boahkuheami](#)
- [MMR-boahkuheapmi ovdal mátki? \(Girjedárogillii\)](#)
- [Ođasmahttinboahkuheapmi rávisolbmuide \(Girjedárogillii\)](#)
- [Leatgo suddjejuvvon bárkodávdda vuostá? \(Animašuvdnavideo jiena haga. Girjedárogillii\)](#)
- [Boahkuheapmi bárkodávdda, daskovigi, ruksesboahkuid \(MMR\) vuostá \(Diehtujuohkinfilbma ohppiide 6. luokás. Girjedárogillii\)](#)
- [MMR-boahkuheapmi vuodđoskuvllas \(Gihpa mánáide ja váhnemiidda, Girjedárogillii\)](#)

Dárbbasatgo eanet dieđuid vai leatgo dearvvašvuodabargi? (Girjedárogillii)

- [Bárkodávda boahkuheapmi \(Girjedárogillii\)](#)
- [Daskovihke boahkuheapmi \(Girjedárogillii\)](#)
- [Ruksesboahko boahkuheapmi \(rubella\) \(Girjedárogillii\)](#)
- [Skovvi diehtujuohkimii ja miehtamii boahkuhuvvot skuvllaagis](#)